

Η ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΑΞΙΑ (μέρος Β')

Δημήτρης Κ. Μπάκας

Η τεράστια πρόοδος γνώσης στο πλαίσιο των κλαδικών εξειδικεύσεων είναι διασκορπισμένη, ασύνδετη και συχνά καταστρέφει την εικόνα του όλου. Το παράδειγμα της **διάξενξης** μεταξύ ανθρωπιστικών σπουδών και επιστημών είναι **προφανέστατο**. Έτσι οι σφαιρικές πολύπλοκες πραγματικότητες κομματιάζονται. Το **ανθρώπινο** διαμελίζεται σε **βιολογική, ψυχική, εγκεφαλική, κοινωνική, θρησκευτική, οικονομική...διαστάσεις!!!** Οι υποκειμενικοί, υπαρξιακοί και ποιητικοί χαρακτήρες κλείνονται στα πλαίσια της **λογοτεχνίας** και της **ποίησης**. Ακόμη και η **φιλοσοφία** είναι εκ φύσεως ως **αναστοχασμός** και **κλείνεται στον εαυτό της**, χωρίς **ουσιαστική συμβολή των επιστημών**.

Η αποδυνάμωση της ευθύνης των πολιτών συνιστά το **μέγιστο κακό**. Ο καθένας μας είναι **υπεύθυνος μόνον στην εξειδίκευσή του με άμεση συνέπεια την αποδυνάμωση της αλληλεγγύης**. Η κλειστή **υπερεξειδίκευση**, που κλείνεται στον εαυτό της και δεν επιτρέπει την εισαγωγή της σε **μία συνολική σύλληψη του αντικειμένου που εξετάζει**, διαμερίζει τα κομμάτια, οπότε **το ουσιαστικό διαλύεται**.

Τα **ουσιαστικά προβλήματα** δεν είναι ποτέ **αποσπασματικά** και τα **σφαιρικά** προβλήματα γίνονται όλο και πιο **ουσιαστικά**. Η εξειδικευμένη γνώση μάς καθιστά **ανίκανους να αντιληφθούμε «αυτό που έχει πλεχθεί μαζί»**, δηλαδή το **πολύπλοκο**, γιατί βγάζει ένα αντικείμενο από το πλαίσιο του, **απορρίπτει τους δεσμούς** και καταστρέφει αυθαίρετα τον **πολυδιάστατο χαρακτήρα των φαινομένων**. Τελικά **βάζει σε προνοητική θέση** ό,τι είναι **υπολογίσιμο και τυποποιημένο**.

Μέχρι τα μέσα του εικοστού αιώνα ίσχυε η **βασική αρχή της αναγωγής**, που σημαίνει ότι **αυτόματα το πολύπλοκο καθίσταται απλό**. Επίσης η **μηχανιστική** και **αιτιοκρατική λογική** μας τυφλώνει τη σκέψη, καθόσον συνήθως **διαγράφει τον ανθρώπινο χαρακτήρα**, τα πάθη του, τα συναισθήματά του, τους πόνους και τις χαρές του. Συνήθως αγνοεί το **άγνωστο, το καινούργιο, την επινόηση...**

Τα μεγάλα ανθρώπινα προβλήματα **εξαφανίζονται** προς όφελος των ειδικών τεχνικών προβλημάτων. Έτσι **προκαλείται μια ατροφία της φυσικής ικανότητας του πνεύματος να θέσει τα πράγματα σε ένα πλαίσιο και να τα αντιλαμβάνεται ολιστικά**.

Αντί μιας **ευρείας νοημοσύνης** αναφύεται μια **μυωπική σχεδόν τυφλή**, που καταστρέφει τις **δυνατότητες του αναστοχασμού και της μακροπρόθεσμης πρόβλεψης**. Έτσι **αυξάνεται η αδυναμία μας να διαχειριστούμε κρίσιμες φάσεις της ζωής**. Όσο δυναμώνει η κρίση τόσο τα προβλήματα καθίστανται **πλανητικά** και τόσο μας **διαφεύγουν**. Τελικά γινόμαστε **πιο αδύναμοι, πιο ασυνείδητοι και ανεύθυνοι**. Το **πρόβλημα το κορωνοϊού** ανέδειξε **άπειρες αδυναμίες μας!**

Διαφαίνεται τα τελευταία χρόνια μια **υπερανάπτυξη της «τεχνικής νοημοσύνης»** μέσα σε ένα κλίμα να **απολαμβάνονται οφέλη της τεχνικής**, ενώ οι άνθρωποι καθίστανται **υποχείριά της!** Οδηγούμαστε σε μια **υποδούλωσή μας στην «τεχνική νοημοσύνη»**, με την **τεχνοκρατική αντίληψη**, που είναι **απόλυτα σωστή** σε ό,τι αφορά τις **τεχνητές μηχανές**, **αλλά είναι ανίκανη να καταλάβει το ζωντανό και ειδικά το ανθρώπινο**, στα οποία και μόνο εφαρμόζεται η **μόνη απλή ορθολογική**.

Η **εικονική και μονοδιάστατη αυθαίρετη ορθολογική**, ουσιαστικά **θριαμβεύει επί της Γης**. Το παγκόσμιο φαινόμενο της **πλανητικής πλέον οικολογικής καταστροφής** οφείλεται κατά βάση σε αυτή την **τεχνοκρατική νοοτροπία μιας εκμετάλλευσης για το άμεσο οικονομικό όφελος** σε βάρος της **εξισορροπημένης αγαστής ποικιλομορφίας** που έχει επικρατήσει στη **ΓΗ μας**. Καταστράφηκαν **φυτείες** **εναρμονισμένες μέσα σε μια αξιοθαύμαστη πολυποικιλότητα** για την **δήθεν ανάπτυξη** **μεγαλύτερων αποδοτικών καλλιεργειών ή άλλων κατασκευών**. **Οι τερατώδεις Μεγαλουπόλεις, υποβάθμισαν πλέον την ανθρώπινη ζωή επάνω στον Πλανήτη μας..**

Συμπερασματικά: Το παράδοξο στον εικοστό αιώνα είναι ότι συνέβη γιγαντιαία πρόοδος σε όλους τους τομείς της επιστημονικής γνώσης, καθώς και σε όλους τους τομείς της τεχνολογίας! Συγχρόνως, όμως, προκλήθηκε μια νέα τύφλωση απέναντι στα παγκόσμια, θεμελιώδη και πολύπλοκα προβλήματα, και αυτή η τύφλωση είναι αιτία αμέτρητων λαθών και ψευδαισθήσεων και ιδιαίτερα στους επιστήμονες, στους τεχνικούς και τους ειδικούς. Κοντολογίς, χάσαμε την βαθύτερη ουσία του ανθρώπου. Την ανθρωπινότητά του!

Απαιτείται να μεταρροθμιστεί η σκέψη από εκείνη που διαχωρίζει και αναγάγει μέσω μιας σκέψης που διακρίνει και συσχετίζει. Να διατηρήσουμε τη γνώση των μερών, που είναι απόλυτα απαραίτητη, αλλά παράλληλα να αναπτύξουμε κατάλληλα και τη γνώση που συνδυάζει και συνθέτει παράγοντας νέες αναδύσεις που δεν μπορούν να δώσουν τα επιμέρους στοιχεία.

Η πολυπλοκότητα, που διαρκώς εξαπλώνεται σε όλο τον Πλανήτη μας και μας επιφυλάσσει πολλά απρόβλεπτα. Αυτό μας επιβάλλει να αναπτυχθεί πάση θυσία και η ολιστική παιδεία παράλληλα με την εξειδικευμένη εκπαίδευση. Η Παιδεία που πλάθει τον Άνθρωπο συνθετικά. Ήτοι, η καλλιέργεια του σκέπτεσθαι, συναισθάνεσθαι και ηθικώς πράττειν.

Δημήτρης Κ. Μπάκας

03 Μαρ. 2022